Algemene Rekenkamer

Algemene Rekenkamer
Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
I
T
F
E
W www.rekenkamer.nl

Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

DATUM 1 juli 2014

BETREFT Ontwerp Besluit Jeugdwet; overleg op grond van artikel 96 Comptabiliteitswet 2001

Geachte heer Van Rijn,

Hierbij ontvangt u onze reactie op het ontwerp Besluit Jeugdwet, naar aanleiding van de brieven die wij daarover van u hebben ontvangen.[1] Bij onderstaande reactie zijn wij uitgegaan van het ontwerp Besluit Jeugdwet, zoals dat op 17 april 2014 naar ons is toegezonden.

Ontwerp Besluit Jeugdwet

Op grond van de Jeugdwet wordt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor jeugdhulp en uitvoering van jeugdreclassering en kinderbeschermingsmaatregelen gedecentraliseerd naar gemeenten. Het ontwerp Besluit Jeugdwet is een algemene maatregel van bestuur, waarin een aantal elementen voor de uitvoering van de Jeugdwet nader wordt geregeld.

In deze brief gaan wij in op de volgende elementen:

- Het informatiearrangement;
- De certificerende instelling;
- De instelling die de ouderbijdrage zal innen;
- Het kwaliteitsregister en de professionalisering van de jeugdzorg.

[1] Brief van de staatssecretarissen van VWS en van Veiligheid en Justitie dd 14 april 2014 (nr. 334210-117903-J), brief van de directeur Jeugd van het ministerie van VWS dd 17 april 2014 (nr. 363184-120044-WJZ).

UW KENMERK 334210-117903-J en 363184-120044-WJZ
ONS KENMERK 14003801R
BIJLAGEN

200 ▶ 1814 - 2014

Informatiearrangement

Het ontwerp Besluit Jeugdwet legt vast welke gegevens jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen structureel moeten verstrekken aan het Centraal Bureau voor de Statistiek. In de Nota van toelichting wordt het model beschreven dat het mogelijk moet maken om met deze gegevens te komen tot beleidsinformatie op maat. Uit de stukken spreekt de intentie om te komen tot een informatie-arrangement met een beperkte uitvoeringslast, maar ze geven nog onvoldoende inzicht in hoe u de informatie gaat verzamelen die u nodig heeft om u als bewindspersoon te verantwoorden (landelijk) over het functioneren van het stelsel.

Wij geven voor de verdere uitwerking van het model voor beleidsinformatie nog twee aandachtspunten aan u mee. Maak duidelijk welk inzicht op rijksniveau volgens u onontbeerlijk is om in de toekomst adequate budgetten vast te stellen en om een algemeen oordeel te kunnen vellen over de kwaliteit en de toegankelijkheid van het stelsel voor jeugdhulp. Verder zien wij dat u met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties de intentie heeft om te werken naar één gezamenlijke informatievoorziening voor gemeenten en Rijk voor het gehele sociale domein, maar wij zien ook dat er een veelheid aan verschillende monitors wordt ontwikkeld. Wij vragen uw aandacht om bij de verdere inrichting van de jeugdmonitor blijvend oog te houden voor de afstemming met de andere monitors, zodat de decentralisaties integraal en in onderlinge samenhang kunnen worden gevolgd met een minimale uitvoeringslast voor betrokkenen.

Certificerende instelling

De Jeugdwet regelt dat instellingen die jeugdbescherming en jeugdreclassering uitvoeren hiertoe gecertificeerd dienen te zijn. In het ontwerp Besluit Jeugdwet worden nadere regels gesteld aan de verlening van het certificaat en aan de instelling die de certificaten gaat verstrekken (de 'certificerende instelling'). De certificerende instelling wordt voor het uitvoeren van deze taak een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). In de memorie van toelichting bij de Jeugdwet wordt in relatie tot de certificerende instelling gerefereerd aan de Kaderwet zbo's. Uit het ontwerp Besluit blijkt echter niet of de Kaderwet zbo's op de certificerende instelling van toepassing zal zijn.

Het is van belang dat hierover duidelijkheid bestaat, zodat voor het parlement en de certificerende instelling helder is welke kaders van toepassing zijn. Indien de Kaderwet zbo's niet van toepassing zal zijn, adviseren wij u om dit – met het oog op de transparantie - expliciet te motiveren. We vragen hiervoor uw bijzondere

aandacht, nu de minister van VenJ voornemens is het Keurmerkinstituut als certificerende instelling aan te wijzen. Het Keurmerkinstituut is een bestaande instelling, die reeds zbo-taken voor het ministerie van VWS uitvoert, maar op dit moment niet onder de werking van de Kaderwet zbo's is gebracht.

Omdat deze taak niet wordt gefinancierd vanuit een bij of krachtens de wet ingestelde heffing, is de certificerende instelling niet aan te merken als rechtspersoon met een wettelijke taak in de zin van artikel 91, 1e lid onder d van de Comptabiliteitswet 2001. We stellen vast dat de Algemene Rekenkamer op basis van de nu voorziene financiering geen taak en bevoegdheden heeft bij de certificerende instelling.

Wij constateren dat in het ontwerp Besluit Jeugdwet expliciet wordt geregeld dat de minister van VenJ de taak heeft om toezicht te houden op de rechtmatige en doeltreffende uitvoering door de certificerende instelling. Wij wijzen erop dat naast de rechtmatige en doeltreffende uitvoering, ook een doelmatige uitvoering van belang is. Dit kan de minister van VenJ meenemen in de concrete uitwerking van het toezichtsarrangement.

Instelling die de ouderbijdrage zal innen

Voor jeugdigen wordt een ouderbijdrage gevraagd in de kosten van de jeugdhulp, voor zover deze hulp verblijf buiten het gezin inhoudt. Uit de brief die u op 15 april 2014 naar ons hebt gestuurd, blijkt dat u voornemens bent het Centraal Administratiekantoor (CAK) aan te wijzen als instantie die de ouderbijdrage gaat innen voor de gemeenten.

Uitgangspunt van de Jeugdwet is dat iedere gemeente integraal verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. De keuze om desalniettemin een instelling op rijksniveau met een wettelijke taak in de uitvoering te belasten, vraagt nadere doordenking van de consequenties voor de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van verschillende partijen zowel in uitvoerende als in controlerende zin.

Het CAK wordt bekostigd vanuit de begroting van het ministerie van VWS en is een publiekrechtelijk zbo, waarop de Kaderwet zbo's van toepassing is. De Kaderwet zbo's regelt de informatievoorziening aan en de sturing en het toezicht door de minister. Nu het CAK ook taken zal gaan uitvoeren voor gemeenten, rijst de vraag hoe de sturing en het toezicht van de gemeenten op grond van de Jeugdwet zich verhouden tot de sturing en het toezicht vanuit het Rijk op grond van de Kaderwet. Ook is vooralsnog onduidelijk of is voorzien in onafhankelijke controle door de

lokale rekenkamers of de Algemene Rekenkamer op de uitvoering van de Jeugdwet taken door het CAK. Zoals wij eerder al beschreven in onze brief aan de minister van VWS van 6 februari 2014[2] speelt ditzelfde vraagstuk ook bij de Wmo 2015, waarbij de SVB en het CAK taken gaan uitvoeren voor gemeenten.

Oprichting stichting Kwaliteitsregister en AMvB professionalisering

In de versie van het ontwerp Besluit Jeugdwet die wij op 17 april 2014 van u ontvingen, is het hoofdstuk over professionalisering gereserveerd voor de uitwerking van het Kwaliteitsregister en de AMvB professionalisering. Dit omdat de AMvB professionalisering ten tijde van uw brief nog aanhangig was bij de Eerste Kamer. Over deze AMvB en de oprichting van de stichting Kwaliteitsregister Jeugdzorg hebben wij u op 2 oktober 2013 een brief gestuurd, in het kader van overleg op grond van artikel 34 en 96 van de Comptabiliteitswet 2001.[3] In deze brief plaatsen wij een aantal opmerkingen bij de organisatorische vormgeving van het register, opmerkingen die grotendeels nog steeds actueel zijn.

Procedure

Wij willen u erop attenderen dat op basis van de Comptabiliteitswet 2001 over bepaalde voorstellen vooraf overleg gevoerd moet worden met de Algemene Rekenkamer. Dit geldt bij nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving met gevolgen voor de taken of bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer en bij oprichten, mede oprichten of doen oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon door de staat. Het overleg stelt de Algemene Rekenkamer in de gelegenheid te beoordelen of haar controletaak en -bevoegdheden wijzigen. Daarnaast dient de procedure om vooraf te kijken of er lacunes zijn in de controle-, verantwoording- en toezichtstructuur.

Dit overleg met de Algemene Rekenkamer kan niet vervangen worden door de nu gevolgde procedure waarbij de Algemene Rekenkamer wordt gevraagd te reageren op een consultatiedocument. Toezending op zich stellen wij *ter informatie* op prijs. Voor een zorgvuldige beoordeling van de voorstellen en gezien de wetgevingsstatus van onze reactie, is het belangrijk dat het overleg wordt gevoerd op basis van een uitgekristalliseerd concept-voorstel. Wij verzoeken u er zorg voor te dragen dat in de toekomst de wettelijke procedures op correcte wijze worden gevolgd. Daarnaast is het voor een zorgvuldige beoordeling van belang, voor ons en voor het Parlement, om de wet- en regelgeving integraal en in samenhang te

[2] Brief met als kenmerk: 14000560 R

[3] Brief met als kenmerk: 13005889 R

kunnen wegen. Dat het ontwerp Besluit Jeugdwet nog niet volledig is en dat hierin wederom nieuwe regelgeving wordt aangekondigd, draagt hier niet aan bij.

Tot besluit

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

Wij gaan ervan uit dat u een afschrift van deze brief met het ontwerp Besluit Jeugdwet meezendt aan de ministerraad en het opneemt in het wetgevingsdossier tot en met de Staten-Generaal.

Algemene Rekenkamer

drs. Saskia J. Stuiveling,
president

dr. Ellen M.A. van Schoten RA,
secretaris